

Vraag nr. 155
van 20 maart 1998
van mevrouw VEERLE HEEREN

Europese richtlijn ouderschapsverlof – Ambtenaren

Sinds 1 januari 1998 hebben alle werknemers uit de privé-sector recht op ouderschapsverlof.

Dit recht op ouderschapsverlof stoelt op een Europese collectieve arbeidsovereenkomst (CAO) waarin het algemeen kader en de principes van het ouderschapsverlof werden vastgelegd.

Deze Europese CAO geeft iedere werknemer-ouder met een kind tot de leeftijd van vier jaar of met een gehandicapt kind tot acht jaar, recht op ouderschapsverlof.

1. Op welke wijze is deze Europese CAO van toepassing op de personeelsleden van de Vlaamse ministeries en de Vlaamse openbare instellingen ?
2. Indien deze CAO niet van toepassing is voor deze personeelsleden, binnen welke termijn wordt dan in een wettelijke regeling voor deze werknemers voorzien ?
3. Geldt deze CAO ook voor contractuele en/of tijdelijke personeelsleden, of bepaalt de CAO dat enkel vastbenoemde personeelsleden in aanmerking kunnen komen ?

Antwoord

1. In uitvoering van de op 14 december 1995 door de Europese algemene brancheoverkoepelende organisaties (UNECE, CEEP en EEV) gesloten raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof werd de richtlijn 96/34/EG van 3 juni 1996 van de Raad van de Europese Unie uitgevaardigd. Deze richtlijn bepaalt dat aan alle werknemers, zowel mannen als vrouwen, bij geboorte of adoptie van een kind een individueel recht op ouderschapsverlof wordt toegekend om hen in staat te stellen, gedurende ten minste drie maanden tot een door de lidstaten en/of sociale partners vast te stellen leeftijd van maximaal acht jaar, voor hun kind te zorgen.

Ingevolge deze richtlijn werd, wat de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de meeste Vlaamse openbare

instellingen betreft, in het sectoraal akkoord 1995-1996 opgenomen dat alle personeelsleden recht hebben op twaalf weken loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte of adoptie van een kind. De Vlaamse regering opteerde er dus voor om in het sectoraal akkoord 1995-1996 de drie maanden ouderschapsverlof krachtens de Europese richtlijn toe te kennen aan haar personeelsleden via het stelsel van de loopbaanonderbreking.

2. De ontwerpbesluiten van de Vlaamse regering waarbij dit punt van het sectoraal akkoord 1995-1996 wordt opgenomen in de personeelsstatuten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen, werden reeds onderhandeld in het Sectorcomité XVIII Vlaamse Gemeenschap – Vlaams Gewest, en zullen na aanpassing aan het advies van de Raad van State binnenkort definitief worden goedgekeurd door de Vlaamse regering. Het recht voor de personeelsleden op loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte of adoptie van een kind heeft evenwel uitwerking met terugwerkende kracht tot 1 november 1997. Wat de Vlaamse openbare instellingen betreft, zal het recht op loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte of adoptie van een kind worden toegekend bij omzendbrief, in afwachting van de aanpassing van de personeelsstatuten. Ook voor deze personeelsleden zal het recht uitwerking hebben met terugwerkende kracht tot 1 november 1997.

In deze ontwerpbesluiten wordt bepaald dat de loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte van een kind voor de vrouwelijke personeelsleden onmiddellijk dient aan te sluiten bij het zwangerschapsverlof, en voor de mannelijke personeelsleden uiterlijk een aanvang dient te nemen op de eerste dag die volgt op de periode van acht weken vanaf de geboorte van het kind.

In de toelichting bij deze besluiten wordt verduidelijkt dat de loopbaanonderbreking naar aanleiding van de adoptie van een kind een aanvang dient te nemen rond de datum waarop de adoptie is gepland/plaatsvindt ; er wordt geen precieze aanvangsdatum vermeld, vermits geen eenduidige aanvangsdatum kan worden vastgesteld voor adopties.

Naast de Europese richtlijn van 3 juni 1996 werd in Comité A, dit is het gemeenschappelijk comité voor alle overheidsdiensten, op 19 juni

1997 het protocol 94/4 afgesloten. Dit protocol bepaalt dat de personeelsstatuten van de verschillende overheden in overeenstemming zullen worden gebracht met de wijzigingen doorgevoerd bij de in de Nationale Arbeidsraad afgesloten CAO nr. 64 van 29 april 1997 tot instelling van een recht op ouderschapsverlof. Krachtens deze CAO wordt het recht op ouderschapsverlof toegekend :

- bij de geboorte van een kind, uiterlijk tot het kind vier jaar wordt ;
- bij de adoptie van een kind, gedurende een periode van vier jaar die loopt vanaf de inschrijving van het kind in het geboorte- of vreemdelingenregister, en dit uiterlijk tot het kind acht jaar wordt ;
- wanneer het kind mindervalide is, uiterlijk tot de leeftijd van acht jaar.

De loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte of adoptie van een kind hoeft dus niet meer aan te sluiten bij de geboorte of adoptie van het kind.

Bij afzonderlijke besluiten van de Vlaamse regering zullen de personeelsstatuten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en de Vlaamse openbare instellingen in overeenstemming gebracht worden met deze CAO.

3. De Europese richtlijn is van toepassing op alle werknemers, met een arbeidsovereenkomst of een arbeidsverhouding. Het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kent slechts twee soorten personeelsleden : ambtenaren en contractuele personeelsleden.

Zowel de ambtenaren als de contractuele personeelsleden hebben recht op drie maanden loopbaanonderbreking naar aanleiding van de geboorte of adoptie van een kind.